

MISSIE EN TEAMCULTUUR

Over prettig en doelgericht samenwerken in je team

Versie 25 augustus 2016

Waarom ben je gaan pionieren? Je bent ooit begonnen met een droom, een roeping. Er is ook een pioniersteam ontstaan. Dat brengt verrijking én uitdagingen met zich mee. Wat drijft jou persoonlijk daarbij? Hoe zorg je dat je als team vanuit een gezamenlijke missie werkt? Wat zijn eigenlijk de bouwstenen voor een goed functionerend team?

Met de missie bedoelen we: het werk waar God ons voor geroepen heeft. Het woord ‘missionair’ is hiervan afgeleid.¹ Net zoals een handelsdelegatie of een leger erop uit gestuurd wordt met een bepaald doel, zo heeft God ons ook een opdracht gegeven. De missie van een pioniersplek komt voort uit Gods doel met deze wereld. We willen onderdeel zijn van de *missio Dei*, van de zending-beweging die God zelf inzet en gaande houdt. We laten ons meenemen in de beweging van God naar de mens en naar de wereld.

ONTSPANNING EN SCHERPTE

Het geeft ontspanning én scherpheid als je je pionierswerk ziet als meebewegen in de missie van God. Ontspanning, want als je beseft dat God allang bezig is in deze wereld, dan zet dat ons erbij stil dat we het niet allemaal zelf hoeven te doen. Hierdoor verandert de vraag van ‘Wat zal ik doen?’ naar ‘Welke goede werken heeft God voor mij voorbereid?’ (Efeze 2:10). Zie ik al iets van de bewegingen van Gods Geest? En kan ik daarbij aansluiten? Deze benadering maakt nieuwsgierig, want je gaat ervan uit dat God al bezig is met de mensen om je heen. Wellicht brengen deze mensen mij ook iets waardevols?

“Waar draait Gods missie om?

Wat staat er eigenlijk op het spel?”

Als het Gods missie is waar we deel van zijn, dan zet dat de zaak ook op scherp. Want waar draait Gods missie om? Wat staat er eigenlijk op het spel? Wat is het belang van geloven in God?

De beweging naar Gods koninkrijk op aarde is niet een vanzelfsprekende, makkelijke route. Gods missie voerde langs de diepte van het kruis. Dan klinken woorden als ‘vergeving’ en ‘verzoening’.

God doet een uitnodiging. Hij verwacht dat we reageren. Adam, waar zit je? Eva, waar ben je? Kom je tevoorschijn? ‘Kom, volg mij’ zegt Jezus tegen de vissers. Als we Jezus gaan volgen, dan kleurt dat ons hele leven. Geloven in de praktijk – of noem het navolging of discipelschap – gaan dan een rol spelen.

EEN HELDERE MISSIE IS BELANGRIJK

Waarom is het belangrijk je missie helder te hebben? Voor jou persoonlijk is dat belangrijk, omdat je missie – als het goed is – raakt aan je diepste drijfveren en motieven. Het is belangrijk die drijfveren goed in beeld te hebben, want dan kun je volhouden bij tegenslag of kritiek. Als je af en toe geen zin meer hebt of moe bent, dan helpt je missie je om weer in beweging te komen.²

¹ De basis is het Latijnse woord *mittere* dat ‘uitzenden’ betekent.

² Het woord ‘motieven’ komt van het Latijnse *movere* dat ‘bewegen’ betekent.

Ook voor jullie team is een heldere missie belangrijk. Daar zijn drie redenen voor:

- Een missie helpt jullie om doelgericht te werken, geeft duidelijkheid over wat je samen wilt bereiken. Daardoor kun je kiezen wat je wél en wat je niet gaat doen.
- Een heldere missie helpt jullie ook om eensgezind te zijn, zo'n missie voorkomt verwarring, onduidelijkheid en onnodig veel discussie.
- Tot slot geeft de missie jullie een basis om samen te evalueren wat je doet. Je kunt bijvoorbeeld bij activiteiten beter afwegen of ze echt bijdragen aan je doelstelling.

JE MISSIE IN BEELD KRIJGEN

Als je jouw missie in beeld wilt krijgen, probeer dan eens de volgende vragen te beantwoorden. Wat brengt jou in beweging? Waartoe weet jij je geroepen? Wat wil je graag bereiken?

Als team kan het bespreken van de volgende vragen jullie helpen om jullie missie scherp te krijgen. Wat zien jullie als je *gezamenlijke* opdracht? Waar zullen jullie over 3 tot 5 jaar het meest trots op zijn? Welke ontwikkelingen dienen jullie door te maken om dit te bereiken?

Bespreek in je team ook of er voldoende overlap is tussen jouw persoonlijke missie en de missie van het pioniersteam. Is er voldoende basis om samen te werken? Als in je pioniersteam verschillende ideeën bestaan over jullie missie, dan is het raadzaam om hierover verder in gesprek te gaan. Jullie pionierbegeleider kan hierbij helpen. Waarin zit de gezamenlijkheid van wat jullie als team willen bereiken? En waar zitten de verschillen?

“Bespreek of er voldoende overlap is tussen jouw persoonlijke missie en de missie van het pioniersteam.”

Helaas is er soms *niet* voldoende gezamenlijkheid om samen te kunnen werken. In het uiterste geval kan dat betekenen dat jouw team van samenstelling verandert of dat iemand zich terugtrekt. Dat is verstandiger dan doorgaan zonder gezamenlijke missie. Dit kunnen ingewikkelde gesprekken zijn, dus schroom niet om hierbij hulp te vragen. En realiseer je: een proces om je missie helder te krijgen vraagt tijd, daar ben je meestal niet in één gesprek mee klaar. Neem er gerust enkele weken voor.

Een pionier werkte in haar team samen met mensen die eerder afscheid van de kerk hadden genomen. De pionier was op zoek naar een nieuwe manieren van kerkzijn, terwijl andere teamleden vooral afstand wilden houden tot de kerk. Dat leidde ertoe dat bij de website stevige discussie ontstond over de vraag of God wel genoemd mocht worden. Ook voor b.v. een kennismakingscursus rond de Bijbel konden sommige teamleden zich niet inzetten. Alles rond geloof kwam op het bordje van de pionier.

JE MISSIE LEVEND HOUDEN

Als je eenmaal een duidelijke missie hebt, is het belangrijk om deze missie levend te houden. Ga er nooit vanuit dat het allemaal voor zich spreekt. Missie kan ‘weglekken’ of ‘aangevreten’ worden door de omstandigheden. Je kunt gaan twijfelen door tegenslag of kritiek.

Probeer daarom als team regelmatig het gesprek over je missie te voeren. Fris jullie missie nu en dan op en stuur bij, bijvoorbeeld bij de start van het nieuwe jaar. Zoek een vorm die goed past bij jouw team en probeer daarbij aandacht voor elkaar te combineren met het ruimte maken voor God. Lees bijvoorbeeld samen Bijbelgedeeltes en zoek van daaruit naar inspiratie. Of praat met elkaar door over de vragen tijdens een wandeling of een etentje.

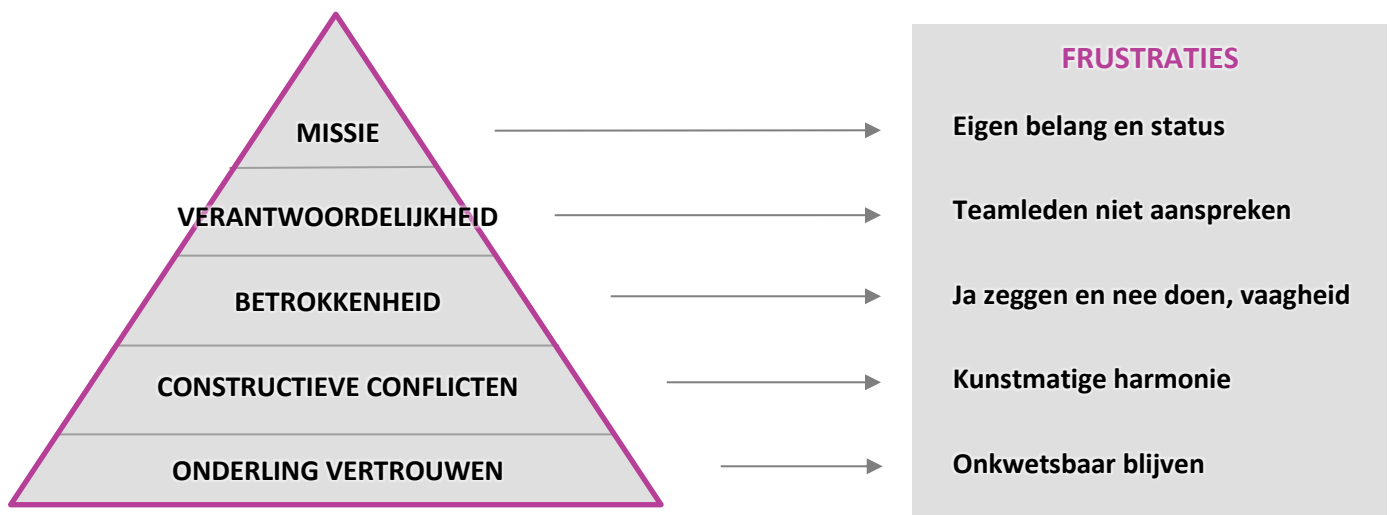
TEAMCULTUUR ALS BASIS VOOR JE MISSIE

Zonder een gezonde teamcultuur, zonder goede samenwerking in jouw pioniersteam, is het bijna onmogelijk om jullie missie te realiseren. Met ‘teamcultuur’ bedoelen we hoe jullie binnen het team met elkaar omgaan. Maar wat maakt een teamcultuur gezond? En wat frustreert goed teamwork?

Jullie missie wordt allereerst zichtbaar in de manier waarop je met elkaar omgaat. Wat dat betreft lijkt een team op een boom: met een wortelstelsel, een stam, vertakkingen en vruchten. Vaak zien wij de kruin (het zichtbare deel) en denken dan te weten hoe het met de boom gaat. Maar het wortelstelsel (het onzichtbare deel) is veel belangrijker dan de kruin. Alleen bomen met sterke wortels kunnen zowel de mooie als de moeilijke tijden overleven.

VIJF BOUWSTENEN

Teamwork is vaak wat ongrijpbaar. Heel veel aspecten spelen daarbij een rol, het ene aspect staat niet los van de andere. Om je een handvat te bieden, geven we je zicht op vijf bouwstenen voor een goede teamcultuur.³ De tegenhanger van deze bouwstenen zijn vijf zaken die teamwork frustreren.

- Onderling **vertrouwen** vormt de basis om met elkaar samen te werken als team. Daarvoor is het belangrijk dat alle teamleden zich kwetsbaar durven op te stellen. Het vertrouwen moet dusdanig goed zijn dat jullie gebreken en tekortkomingen niet hoeven te camoufleren. Je kunt vertrouwen laten groeien door elkaar beter te leren kennen, het geloof met elkaar te delen, elkaar om hulp te vragen en fouten toe te geven.
- Alle belangrijke en duurzame relaties hebben constructieve **conflicten** nodig om te kunnen floreren. Je mag het met elkaar oneens zijn! Helaas zijn conflicten vaak taboe of wordt er op de man gespeeld. Goede, hartstochtelijke discussies helpen om de best mogelijke oplossing te vinden. Dit bespaart je team ook veel tijd en helpt om de overleggen levendig te houden. Je kunt constructieve conflicten bevorderen door je echt uit te spreken.
- Goede discussies, waarbij iedereen z'n zegje heeft kunnen doen, dragen bij aan een stevige **betrokkenheid**. Als alle argumenten gehoord zijn, biedt dat ruimte om een beslissing te nemen, zelfs als dat besluit ingaat tegen wat één van de teamleden voor ogen had. Daarbij schaart iedereen zich achter het besluit en zet zich

³ Deze bouwstenen zijn geïnspireerd door het boek 'De 5 frustraties van teamwork' van Patrick Lencioni.

daarvoor in. Je kunt de betrokkenheid vergroten door aan het einde van een overleg een actiepuntenlijst te maken en rond te sturen.

- Met **verantwoordelijkheid** bedoelen we de bereidheid van teamleden om elkaar aan te spreken op prestaties of gedragingen die het team of de missie kunnen schaden. Dit is vaak spannend. Het lijkt de relatie te schaden, maar juist als je het niet doet neemt de kwaliteit van de relatie af. Je kunt de verantwoordelijkheid stimuleren door heldere deadlines met elkaar af te spreken en door uit te spreken wat je niet goed vindt gaan. Neem aan het begin van een overleg ook de actiepunten en deadlines door die zijn afgesproken tijdens de vorige ontmoeting.
- De focus op een gezamenlijke **missie** is belangrijk voor een goed team. Die focus maakt dat teamleden in staat zijn om hun eigen doelstellingen ondergeschikt te maken aan het teambelang. Een succesvol team werkt hartstochtelijk aan het bereiken van de doelen en leert continu van de dingen die ze doen. Door samen te werken én samen te leren vergroot je het gevoel van gezamenlijkheid. Samen evalueren helpt daarbij.

Het is enorm stimulerend om deel te zijn van een team waar je zonder reserves vragen kunt stellen, om hulp kunt vragen, fouten kan toegeven en gestimuleerd wordt om kritisch te zijn op je eigen bijdragen.

Bij het creëren van een gezonde teamcultuur spelen de voortrekkers van het team een cruciale rol. Het is belangrijk dat zij in ieder geval vorm geven aan deze bouwstenen. Hierbij kun je denken aan: fouten ruitelijk toegeven, teamleden laten uitspreken, laten zien dat je luistert door wat er gezegd is samen te vatten, actiepunten tijdig uitvoeren, respectvol reageren en mensen aanmoedigen om zich uit te spreken.

VERTROUWEN LATEN GROEIEN

Een eenvoudige en effectieve manier om het vertrouwen binnen het team te laten groeien, is dat teamleden iets van hun persoonlijke geschiedenis aan elkaar vertellen. Teamleden kunnen tijdens een overleg iets delen naar aanleiding van de volgende vragen:

- Waar ben je opgegroeid?
- Hoeveel broers en zussen heb je? Het hoeveelste kind was jij?
- Wat was de meest lastige of meest belangrijke uitdaging van jouw kindertijd?
- Wat was je eerste baan? Wat was je meest beroerde baan?

Door deze betrekkelijk onschuldige informatie met elkaar te delen, kan er een persoonlijke band groeien. Je krijgt meer zicht op hoe mensen zijn geworden wie ze zijn. Deze oefening levert vaak interessante nieuwe inzichten op. Het gezin van herkomst is tenslotte het eerste team waar mensen deel van uitmaken.

www.protestantsekerk.nl/pionieren

Landelijk team pionieren

missionair@protestantsekerk.nl

030 880 1892